

Бранислав Милосављевић

Утицај Комунистичке партије на развој стратешке културе Кине*

Апстракт

Током дуге историје развоја кинеске стратешке културе на њу су утицали бројни фактори као што су култура, историја, религија и филозофија. Кинеска историја и поуке западног утицаја у 19. веку имале су значајан уплив на кинеску спољну политику, што је видљиво и у савремено доба. Културне вредности кинеског друштва обликовала је конфуцијанска филозофија која остварује утицај на понашање, размишљање и поступке. Као резултат ових фактора, кинеска стратешка култура еволуирала је на особен начин стварајући јединствени идентитет. Уопштено анализирано, на развој кинеске стратешке културе посебан утицај су имали традиционална култура, комунистичка идеологија и модерне западне вредности. Конвенционални поглед на стратешку културу Кине заснива се на конфучијанизму који даје предност ненасилном решењу за проблеме не само унутар државе већ и у међудржавним споровима. Најпознатији заговорници конфучијанизма била су двојица познатих кинеских интелектуалаца, Конфучије и Сун Цу, који су, између осталог, фаворизирали одбрамбени приступ, односно мир изнад рата. Као последица тога је и општа тврдња да Кина тражи ненасилна средства да би се обрачунали са својим противницима, при чему користи силу само када то постане неизбежно кроз одбрамбену или контролисану употребу. Поред тога, стратешка култура Кине сматра се значајном димензијом у анализама употребе силе Кине. С тим у вези, национална култура је постала широко препозната као кључна димензија у стратегији, укључујући и утицај културе на тенденцију државе да примени силу. У најкраћем, утицај културе је од виталног значаја за разумевање кинеских војних и безбедносних односа. С друге стране, посебно је раширена тврдња да су савремени кинески међународни односи под великим утицајем

* Поједини погледи изнети у раду одражавају лични став аутора, а не институцију у којој је запослен.

њене древне и трајне цивилизације. Суштинско питање како модернизovati друштво, а притом сачувати кинеске вредности, основни је изазов са којим се Кинеска комунистичка партија (КПК) и данас суочава. Другим речима, потреба за иновацијама, модернизацијом и развојем прожетим кинеским карактеристикама је основна дилема.

Кључне речи:

кинеска стратешка култура, конфучијанизам, Комунистичка партија Кине, међународни односи, праведни рат

УВОД

У различитим државама култура има богат избор обичаја и наратива као наслеђе које потиче из различитих историјских искустава попут настанка државе, сукоба, верских мотива и етничког идентитета. Значај историјских лекција које се преносе са генерације на генерацију може бити мање важан од извора тих лекција које се преносе текстовима, историјском телевизијском или филмском драматизацијом и слично, а сви они могу бити под контролом владајуће политичке елите. То може указивати на то да поновно стварање културних искустава има обједињавајући ефекат (Twomey, 2006). Постоји неколико различитих извора за аргументе о значају кинеске културе у обликовању њених националних интереса. При томе се често наводи да је природно окружење имало значајан утицај на развој и дизајн образаца понашања и културе које препознајемо као особености кинеске цивилизације. Природно окружење је утицало на обликовање кинеске историје и појаву концепта кинеског националног поноса и безбедности и имало је важне унутрашње и међународне импликације за Кину. Савремена Кина је велика држава чија територија представља мозаик отворених и плодних равница на којима се преплићу мали и средњи планински ланци и која укључује велике површине насељеног земљишта. Географија и рељеф територије изазвали су „процес гушћег насељавања становништва на југу и дуж обале, где су се становништво и економски фокус постепено померали. Поред насељавања јужних подручја, географске одлике омогућавају и згушњавање становништва у приобалном појасу и плодним речним долинама у источном и североисточном делу земље (Ghosh, 2003, p. 23).

СТРАТЕШКА КУЛТУРА КИНЕ

Савремена кинеска култура састоји се од три главна елемента – традиционалне културе, комунистичке идеологије и, у новије време, западних вредности. Традиционалне кинеске друштвене вредности потичу из конфучијанизма, таоизма и у мањој мери из будизма. Конфучијанизам је несумњиво најутицајнија мисао која чини темељ кинеске културне традиције и која и даље пружа основу за норме понашања међу Кинезима. Конфучијанизам представља моралну доктрину која се заснива на учењима Конфучија о људским односима, друштвеним структурама, понашању и радној етици. У конфучијанизму су утврђена правила друштвеног понашања сваког појединца која уређују читав распон људских интеракција у друштву. Основно Конфучијево учење сажето је у пет сталних врлина: хуманост, праведност, пристојност, мудрост и верност (Ying, 2000, p. 6).

Кинеско филозофско размишљање има дубоке културне и историјске корене који утичу на кинеско стратешко понашање. Конфучијанизам пружа многе битне елементе кинеске војне мисли и кинеског вођења међународних односа, а његова доминација потиче још од династије Хан (206. пне. до 220. н. е.). Конфучијанизам више прибегава хармонији над сукобом и одбрани уместо напада. Чак су и записи кинеског војног стратега Суна Цуа били подупрти јаком конфучијанском филозофијом (Hu Yun, 2007, p. 21). Сун Цу је изјавио да је преферирани стратешки циљ победа у рату без прибегавања употребе силе. Највиша тактика за победу противника није употреба силе већ победа кроз ненасилне или невојне акције. С тим у вези, једно од основних начела конфучијанизма је да је „мир драгоцен”. Кинески истраживачи су ову склоност према миру и хармонији пратили кроз кинеску историју и наглашавали да Кина тежи мирним, а не насилним решењима. Као што је приметио Ли Јијун, бивши заменик директора Кинеске академије војних наука, „древна кинеска стратешка култура је укорењена у филозофској идеји 'јединства човека и природе, која тежи целокупној хармонији између човека и природе и хармонији међу људима'" (Scobell, 2002, p. 6).

С друге стране, опште је познато да су конфучијанске идеје о држави имале значајну улогу у кинеској стратешкој култури. Још један снажан аспект ове културе је савремени кинески национализам који је настао тек након што је Кина ушла у савремени систем националних држава у 19. веку. Катализатор развоја била је национална криза узрокована поразом Кине од Британаца 1840. године (Опијумски рат). Ова ситуација довела је до распада царске Кине и губитка националног суверенитета јер су западне силе исклесале зоне екстериторијалности и утицаја на

копно. Поред тога, најразорнији учинак је био пораз Кине од Јапана током кинеско-јапанског рата 1894–95. године. Овај рат је ефективно пробудио кинески народ „из сна од 4.000 година”. С тим у вези, евидентно је да кинеска историја указује да унутрашње слабости посебно утичу на међународни положај Кине. Другим речима, свака нестабилност представљаће могућност мешања страних држава и губитак моћи у поређењу са њима. Ово гледиште је чврсто укорењено у стотинама година понижавања које је започело у касној династији Кинг, али је било присутно и раније у периоду зарађених држава од 475. до 221. пре н. ере. Оба периода дају јасну поруку да слаба и подељена Кина значи насиље. Период зарађених држава био је период Конфучија, Менцијана, Шанга и њихових филозофија (Swaine, Ashley, 2000, p. 10).

У кинеском случају постоји доста записа о кинеској стратешкој мисли, због чега је створена и основна дилема, коју примарну литературу истражити како би се пронашли докази о постојању кинеске стратешке културе. Као једна од могућности за утврђивање постојања и процене њених карактеристика је и збирка текстова, Седам војних класика. Наиме, за поједине ауторе ова збирка је извор који садржи суштину кинеске стратешке културе. При томе се издваја неколико разлога употребе наведених текстова. Први разлог је што они заједно представљају „опширнију расправу о државности или државној мудрости, великој стратегији, оперативним стратегијама, тактикама и војној организацији (Alastair, 1995, p. 44).

Други разлог је тај што ови текстови комбинују елементе конфучијанско-менцијанске, легалистичке и таоистичке традиције кинеске државне мудрости, па сваки доказ о стратешкој култури у њима не треба одвајати од ширих културних и интелектуалних традиција. Трећи разлог је њихова институционализација, с обзиром на то да су постали основна војног система династије Сонг 1080. године, а то је остало чак и за време династија Минг и Кинг. Поред тога, они нису проучавани само од стране војних званичника већ и од кинеских царева и припадника елите. На овај начин, класици су дали заједничке основе тактичке и стратешке концептуализације. С друге стране, у већини текстова се у различитим облицима понавља да је војска злокобни инструмент који би требало да се користи само у неизбежним околностима, али се на рат генерално гледа као неизбежан производ сукоба између људских интереса. Свих седам текстова стога сугерише да је познавање ратовања и одговарајућих војних припрема уско повезано са постизањем националне безбедности. Као што Сун Цу наглашава у уводном пасусу: „Војна активност је од суштинског значаја за земљу. То је питање смрти или живота, уништења или опстанка. Стога је неопходно проучавање војне

активности”. По питању важности врлине и правичног владања само у два текста постоји уочен став који имплицира да ненасилна средства могу довести директно до победе над непријатељем. Међутим, из контекста се може закључити да се ради или о идеализованом појму ратовања или о магловитом позивању на војну обману. Ипак, класици истичу да је легитимно користити силу само у неизбежним околностима, односно када су непријатељске акције такве да нема ефикасне алтернативе. Лезички конструкт „употреба силе у неизбежним околностима” пребацује одговорност за непријатељско понашање на непријатеља, чије акције приморавају на употребу силе. „Употреба силе у неизбежним околностима” не само да ограничава употребу силе ради освете за неправедне ратове које су започели други, већ такође дозвољава да се рат води у име правде. Заиста, у војним текстовима сила се легитимно користи само у контексту „праведног рата” против оних који су створили услове за рат. Међутим, ратовање без оправданог разлога није само нелегитимно, већ, према кинеским политичким и војним елитама, нужно води до пораза (Feng, 2007, p. 27).

Идеја о праведном рату прожима и Седам војних класика и друге класике државне мудрости, а многи модерни војни истраживачи сматрају је кључним елементом кинеског традиционалног става према рату. Генерално, праведна употреба силе значи кажњавање насилника, окрутних и неправедних, и сузбијање побуњеника. У контексту праведног рата циљеви јасно оправдавају средства. Једном када се ратни циљеви оцене праведним, а непријатељ неправедним, сва средства постају инхерентно праведна. С тим у вези, намеће се закључак да војни класици у великој мери прихватају чињеницу да су рат и сукоб неизбежни и стога релативно стална карактеристика међудржавних и међуљудских односа. То је последица првенствено грабежљивости или агресивне природе противника, а сходно томе постоји поверење у ефикасност војних припрема и употребу насиља за решавање таквих високоризичних сукоба, као и за одвраћање и спречавање безбедносних претњи (Alastair, 1995, pp. 61, 68–70).

То је уједно и други правац у тумачењу стратешке културе Кине, познат као парабелум,¹ којим се спољње окружење означава као опасно, противник као угрожавајући, а сукоби уз употребу насиља, на крају крајева, неопходни за заштиту благостања државе. Зато војна акција има предност над дипломатским напорима у суочавању са сукобима и

¹ Појам парабелум у конкретном случају је реалполитички аксиом, *si pacem, parabellum*, што значи „ако желите мир, припремите се за рат”, а њен творац је Alastair Iain Johnston.

насиљем (Feng, 2002, p. 650). Овај правац у тумачењу стратешке културе подразумева да је офанзивна употреба силе не само легитимна, већ и пожељна. То је у супротности са општим ставом кинеске стратешке мисли у конфучијанско-менцијанској парадигми, која претпоставља да се сукоб може избећи и да се сила, по потреби, минимално користи за успостављање моралног и политичког поретка. С тим у вези, парабелум заступа гледиште да је кинеска стратешка култура реална и да дели многе исте претпоставке са тврдим реалполитичким погледима на свет у неким верзијама западног реализма (Ferguson, 2002, pp. 17–18).

Заговорници овог правца сматрају да се поменута парадигма јавља у раним периодима стварања кинеске стратешке мисли и праксе и да се налази у сржи Седам војних класика. С тим у вези, мишљење је да ови текстови углавном прихватају претпоставке парадигме парабелум, јер, осим једног текста, не посвећују много простора детаљнијем објашњењу конкретне примене конфучијанско-менцијанских концепата безбедности. Као последица тога закључује се да је конфучијанско-менцијанска кинеска стратешка култура симболична или идеализована и да нема утицаја на стратешке одлуке, те да је само средство којим доносиоци одлука желе да оправдају своје поступке на културно прихватљив начин, или објасне начин понашања у одсуству потребе за одржавањем безбедности. И поред оваквог става евидентно је признање постојања конфучијанско-менцијанске парадигме, али се, са друге стране, одбацује њен утицај. Парадигма парабелум је у том смислу углавном доминантна, уз поистовећивање са оперативном кинеском стратешком културом. Другим речима, основна структура Седам војних класика одражава стратешку културу парабелума, при чему је надограђена и обогаћена скупом језичких стилова, логика и одлука у складу са конфуцијанско-менцијанском стратешком културом (Alastair, 1995, pp. 153–154).

Међутим, опоненти као аргумент апострофирају да је у кинеској историји створено неколико хиљада војних дела (иако су многа изгубљена), па је тешко рећи колико су одређени војни класици заправо били репрезентативни. С друге стране, они се могу тумачити на различите начине због чега су и даље предмет контроверзи научника, па је тешко закључити какви су заправо били њихови ставови о рату у датом периоду. При томе се наглашава да се у анализи Седам војних класика треба фокусирати на војне стратегије и тактике које описују како се борити када је рат већ избио, из угла војних генерала, а не кључних политичких вођа. Посебно се истиче да је занемарена чињеница да је династија Минг следила династију Иуан када су Монголи напали јужну династију Сонг. Након победе над династијом Иуан, северну границу династије Минг непрестано су нападале монголске трупе, које су током читавог

периода представљале велику претњу. С друге стране, династија Минг је такође била слаба у контроли и владавини. Поред тога, заговорница парабелум правца и тезе о доминацији само једне стратешке културе се замера да занемарују могућност промене током времена и настанка различитих ситуација, као и могућност варијација између уверења различитих лидера. У овом случају, поједини научници са Запада генерално су потценили или занемарили улогу конфучијанизма у процесу доношења одлука (Feng, 2007, pp. 3–4, 25).

С друге стране, „узимајући у обзир богато и разнолико кинеско историјско и културно наслеђе”, могу се посматрати два различита и одвојена скупа карактеристика својствених кинеској стратешкој култури, једну сажету у конфучијанско-менцијанској традицији, а другу у баштини Сун Цуа. Када се говори о културном и политичком аспекту, наводи се да доминација културног аспекта у већем делу кинеске историје јасно потиче из историјских записа. Наиме, Кина, чак ни на врхунцу династија Хан и Танг, није показивала експанзионистичке амбиције и њене оружане снаге ретко су се користиле за супротстављање непријатељима. Уместо тога, настојали су да их умире или потчине другим ненасилним средствима. Можда је и иронично да је политички аспект привремено превладао када је Кина била слаба и расцепкана. Поједини аутори закључују да кинеска стратешка култура никада не би апсолутно заузела једнострану офанзивни или одбрамбени став, због чега сматрају да је кинеска стратешка култура интегрисани дуализам који комбинује дијалектичке аспекте као што су неправедни и праведни, напад и одбрана, директно и индиректно и друго (Scobell, 2005, p. 119).

УЛОГА КОМУНИСТИЧКЕ ПАРТИЈЕ У РАЗВОЈУ СТРАТЕШКЕ КУЛТУРЕ КИНЕ

Кинеска комунистичка партија (КПК) основала је Црвену армију 1927. године, на почетку њене дуге оружане борбе против националистичке владе Кине. Црвена армија је преименована 1945. године у Народноослободилачку војску (ПЛА). Створивши војску током две деценије пре него што је стекла контролу над државом, Партија никада није морала да се плаши војске као аутономног играча или потенцијалног ривала, с обзиром на то да су имали исто руководство, укључујући и самог Маоа Це Дунга (Zhang, 1995, pp. 14–15).

Пре него што је током 1934–35. године постављен као неприкосновени политички и војни вођа партије, Мао Це Дунг је представљао кинески

еквивалент политичког комесара совјетске војске на високом нивоу. Током читавог периода он је наглашавао значај политичке индоктринације у војсци. Мао се надовезао на кинеску теорију праведног рата која датира још од Конфучија, која је дефинисала неправедни рат као онај који воде угњетачи, а праведни рат као онај који су угњетавани водили против својих угњетача. Поред страних империјалиста који су дуго били идентификовани као кинески угњетачи, он је обухватао и све насилнике према сељацима и радницима. Све стратегије и тактике сматрао је морално легитимним у контексту праведног рата. Маови централни концепти укључивали су „апсолутну флексибилност” дубоко укорјењену у кинеску традицију, коју је Сун Цу нагласио у свом класику „Уметност рата” (Scobell, 2002, pp. 10–11).

У сваком случају, у складу са кинеском традицијом, Мао је веровао да употребу силе, офанзивне или одбрамбене, увек треба окарактерисати као „активну одбрану” због унутрашњих и међународних политичких разлога. И у овом случају постоје различити ставови од тога да је „активна одбрана” мало више од пропагандне преваре, до тога да она има „стварни значај” као стратешки концепт у смислу да се брише граница између напада и одбране и да представља традицију „апсолутне флексибилности”. С друге стране, често се наводе аргументи који показују да је комунистички режим у Кини користио војну силу у осам од једанаест криза са којима се суочио од свог успостављања 1949. до 1985. године, много више него било која друга земља у датом временском оквиру. Све то је укључивало сукобе дуж кинеских граница и одражавало оно што се назива „историјском осетљивошћу” у питањима која се односе на територијални интегритет. То је значило ограничену употребу силе, „за постизање одређених политичких циљева”, или „за слање упозорења или поруке одвраћања или принуде”, што указује да Кина преузима ризике, али су они „прорачунати ризици” (Scobell, 2002, pp. 22–23).

Кина употребу, а не само демонстрацију силе, сматра важним средством за управљање кризама. То је потврђено и кроз низ кинеско-америчких конфронтација, завршетак Грађанског рата 1949. године, Корејски рат 1950–53. године, кризу изазвану француским колапсом у Индокини 1954, прву кризу Тајванског теснаца 1954–55, и другу кризу Тајванског мореуза 1958. године. Кинеска интервенција у Кореји, као и честе кризе у подручју Тајванског мореуза су „одраз кинеског става да ће краткорочна зарађеност служити као средство општег одвраћања”. Маови ратни успеси потврдили су његову стратегију: у року од пет година – отерао је националисте из континенталне Кине, сачувао комунистичку Северну Кореју интервенцијом у Корејском рату и одвратио Сједињене Америчке Државе од слања трупа у помоћ Француској у Индокини. Мао

је примирје којим се окончао Корејски рат прогласио „великом победом” и кинески народ је као такву примио. Борећи се са Сједињеним Америчким Државама у пат позицији, Кина је прекинула низ пораза од главних западних земаља који су датирани из Првог опијумског рата (1839–42) против Велике Британије. Зато се често наглашава улога рата у јачању кредибилитета кинеског држања против колонијализма, прстижа међу азијским државама и повећања значаја у очима Совјетског Савеза. Серија криза је сукобила комунистичку Кину са Сједињеним Америчким Државама у периоду 1949–58. године, при чему је свака од страна очигледно покушала да разуме другу под својим условима и ретко је претпостављала да је у праву (Zhang, 1992, pp. 271–283).

Убрзо након протеривања националиста са копна 1949. године, Мао је приметио да „морамо да изградимо моћну морнарицу да би бранили кинеску обалу и ефикасно спречавали империјалистичку инвазију”. Међутим, поморска слабост била је тешкоћа која се није могла превазићи „у кратком року”. С тим у вези, често се наводи један случај у којем Кина није прибегла сили одмах, суочена са претњом територијалној безбедности високе вредности. Реч је о размештању Седме америчке флоте на подручју Тајванског теснаца у јуну 1950. године с циљем спречавања Маоа да нападне Тајван. Дугорочно, комунистичкој Кини недостајало је самопоуздања да агресивно следи своје стратешке циљеве искључиво на мору, где се њен пажљив приступ може објаснити и у смислу реализма и културне реалполитике. Почетком 21. века изгледало је вероватно да ће Кинези следити совјетску хладноратовску стратегију и да неће тражити превласт на мору, већ да ће се задовољити тиме да имају довољно јаку морнарицу да то ускрате Сједињеним Државама, иако не и широм света (совјетски циљ), већ само у водама источне Азије. Овај релативно скроман, достижни циљ је све остваривији, с обзиром на кратковидост америчке политике након хладног рата у погледу поморске моћи – подстакао је изградњу кинеске морнарице која би иначе изгледала бесмислена (Scobell, 2002, p. 17).

Вера Маоа Це Дунга у човека насупротив технолошком развоју обојила је његову почетну реакцију на проналазак нуклеарног оружја. Совјетски Савез је тестирао своју прву атомску бомбу 1949. године и тако започео хладноратовску трку у нуклеарном наоружању само неколико недеља пре него што су Маове снаге победиле у Кинеском грађанском рату. Осигуравши контролу над континенталном Кином са својом нискотењолошком сељачком војском, Мао је у почетку одбацио значај нуклеарног оружја, али је постепено дошао до става да је „атомска бомба прави тигар” и да је Сједињене Америчке Државе можда могу искористити против Кине. Због тога је Кина започела развој сопственог нуклеарног

оружја 1955. године. Следеће године је Мао оправдао ту одлуку лидерима Комунистичке партије истичући да је Кина потребна „атомска бомба“. Кина се придружила редовима светских нуклеарних сила када је реализовала своју прву пробну бомбу 1964. године. Кинези су били први који су се обавезали да неће нужно користити нуклеарно оружје, што је у складу са филозофским принципима који подупиру њихову стратегију (Scobell, 2002, p. 9).

И каснији развој и модернизација оружаних снага, до које је дошло под руководством Денга Ксијаопинга, показују да није дошло до промене стратешке културе Кине, нити је утицало да „постане ратоборнија или агресивнија“, иако су „ратне способности Народноослободилачке војске Кине унапређене“ од 1980-их година. Индустријализација и економски раст коначно су дошли до изражаја када је Денг Ксиаопинг, водећа личност комунистичке Кине од 1981. до 1997. године, дозволио капитализам у економији, задржавајући политички монопол КП Кине. При томе су сви сегменти кинеских оружаних снага имале користи од тога, јер је Денг више наглашавао техничку способност него идеолошку посвећеност (Ripley, 2002, p. 131).

ЗАКЉУЧАК

Анализирајући кинеску стратешку културу евидентно је постојање два главна погледа на перцепције, понашање и поступке Кине, при чему су поједини стручњаци склони мишљењу да Кина верује у употребу силе. Међутим, уколико се посматра период од касних деведесетих година прошлог века, Кина све више апострофира и делује да не тежи хегемонији, већ економском расту као стратегији за акумулацију свеопште националне моћи. То је уједно период у коме је та земља све више користила дипломатске и економске инструменте моћи, а у складу са државним интересима исте је радије користила него силу, и то у околностима стварања темеља мултиполарног светског поретка. Међутим, уколико се анализира несумњив континуитет у кинеском стратешком погледу и понашању током читавог империјалног периода и у доба комунизма могу се уочити аргументи у прилог јединствене кинеске стратешке културе. Различити кинески режими прихватили су реалполитику која се на површном нивоу може објаснити реалистичком теоријом, али се нијансе кинеске политике и перспектива из које Кина гледа на остатак света могу разумети само из културне перспективе. По свом стилу, традиционална кинеска идеологија и култура су јединствене

творевине. Иако је током своје историје преузимала неке елементе из других култура, ова идеологија и култура задржала је многе источњачке карактеристике и била у стању да оствари далекосежан утицај. У савремено доба Комунистичка партија Кине је успешно водила државу кроз низ реформи и модернизације друштва. При томе је основни изазов био како се модернизовати а при томе сачувати кинеске вредности. Реализација пројекта „Један појас један пут”, као и однос Кине према остатку света током пандемије коронавируса потврђују континуитет њеног понашања у складу са традиционалном кинеском културом и идеологијом.

ЛИТЕРАТУРА

1. Alastair, I. J. (1995). *Cultural realism: Strategic culture and grand strategy in Chinese history*. New Jersey: Princeton university press.
2. Ghosh, A. (2003). *A New Leaf for an Old Book: Traditions of Strategic Thinking and the Sino-Indian War of 1962*; <http://triceratops.brynmawr.edu/dspace/bitstream/handle/10066/662/2003GhoshA%28Abridged%29.pdf?sequence=7>
3. Zhang, S. G. (1995). *Mao's Military Romanticism: China and the Korean War, 1950–1953*. Lawrence, KS: University Press of Kansas.
4. Zhang S. G. (1992). *Deterrence and Strategic Culture: Chinese-American Confrontations, 1949–1958*. Ithaca, NY: Cornell University Press.
5. Ripley, B. (2002). China: Defining Its Role in the Global Community. In: R. K. Beasley, J. Kaarbo, J. S. Lantis, and M. T. Snarr (eds). *Foreign Policy in Comparative Perspective: Domestic and International Influences on State Behavior*. Washington, DC: Congressional Quarterly Press.
6. Scobell, A. (2002). *China and Strategic Culture*. Carlisle. PA: Strategic Studies Institute, U.S. Army War College.
7. Scobell, A. (2005). Is there a Chinese Way of War? Review Essay. *Parameters*, Spring.
8. Swaine D. M., Ashley J. T. (2000). *Interpreting China's Grand Strategy: Past, Present, and Future*. California Santa Monica: Project Air Force RAND.
9. Twomey, P. C. (2006). *Chinese Strategic Cultures: Survey and Critique*; <http://www.fas.org/irp/agency/dod/dtra/chinese.pdf>
10. Feng, H. (2005). The Operational Code of Mao Zedong: Defensive or Offensive Realist?, *Security Studies*, 14 (4).

11. Feng, H. (2007). *Chinese Strategic Culture and Foreign Policy Decision-Making: Confucianism, leadership and war*. London in New York: Routledge, Taylor & Francis Group.
12. Ferguson M. R. (2002). *Information warfare with chinese characteristics: China's future view on information warfare and strategic culture*. Kansas: U. S. Army Command and General Staff College.
13. Huiyun, F. (2007). *Chinese Strategic Culture and Foreign Policy Decisionmaking: Confucianism, Leadership and War*. New York: Routledge.
14. Ying, F. (2000). *A Classification of Chinese Culture*. London: Lincoln School of Management.

Branislav Milosavljević

THE INFLUENCE OF THE COMMUNIST PARTY OF CHINA ON THE EVOLUTION OF CHINA'S STRATEGIC CULTURE

Abstract

During its long history and development, Chinese strategic culture has been influenced by a variety of factors, such as culture, history, religion and philosophy. Chinese history and Western influence in the 19th century have strongly shaped Chinese foreign policy to the present day. Cultural values of the Chinese society have been moulded by Confucian philosophy influencing their behaviour, thoughts and actions. As a result of all these factors, Chinese strategic culture has evolved in a unique way creating its own identity. Generally speaking, Chinese strategic culture has been primarily influenced by traditional culture, communist ideology and modern Western values. Conventional view of the Chinese strategic culture is based on the Confucianism, which favours nonviolent problem resolution not only within a state, but also in interstate disputes. Two Chinese intellectuals, Confucius and Sun Tzu, have been the two most prominent champions of Confucianism, who have, among other things, favoured a defensive approach, i.e., peace over war. As a consequence, it is a well-known and generally accepted that China always looks for nonviolent means to counter its adversaries, at the same time using force only if necessary for defence and in highly controlled circumstances. Besides, Chinese strategic culture is considered an important dimension of the analysis of the Chinese use of force. With regard to this, national culture has become widely acknowledged as a key dimension within the strategy, including its impact on the state decision to use force. In brief, the impact of culture is of vital importance for understanding the Chinese military and security relations. On the other hand, it is widely acknowledged that contemporary Chinese international relations are strongly influenced by its enduring ancient civilisation. How to modernize the society, while at the same time to preserve Chinese values – it is a challenge the Chinese Communist Party is faced with today. In other words, it is

a dilemma how to introduce innovation, modernisation and development which are permeated by Chinese values.

Keywords:

Chinese strategic culture, Confucianism, Chinese Communist Party, international relations, just war.